2013. M 97T

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2013

OIDEACHAS REILIGIÚNACH — ARDLEIBHÉAL

DÉ hAOINE, 21 MEITHEAMH — MAIDIN, 9.30 go 12.00

Líon Iomlán na Marcanna: 320

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

CAITHFIDH IARRTHÓIRÍ IAD SEO A LEANAS A FHREAGAIRT:

- CEIST **AMHÁIN** AS AONAD A hAON
- **DHÁ** CHEIST AS AONAD A DÓ
- CEIST **AMHÁIN** AS AONAD A TRÍ

AONAD A hAON

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

NÍ MÓR DUIT CEIST **AMHÁIN** AS AN DÁ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach ceist)

ROINN A CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

Ceist 1.

Freagair a) agus b).

a) Scrúdaigh an tionchar a bhí ag **dhá** cheann ar bith de smaointe Shócraitéas ar fhorbairt na fealsúnachta. (40 marc)

(Foinse: thephilosophyhub.com)

b) *Sa tsochaí atá ann sa lá atá inniu ann féadtar spéis sa spioradáltacht a fheiceáil ar bhealaí éagsúla.*

Déan measúnú ar an bhfianaise atá leis an ráiteas seo agus déan tagairt do **dhá** bhealach inar féidir spéis sa spioradáltacht a fheiceáil i saol na ndaoine sa lá atá inniu ann. (40 marc)

Ceist 2.

Freagair a) agus b).

a) Ainmnigh fealsamh **amháin** a raibh baint aige/aici leis an daonnachas agus tabhair breac-chuntas ar an méid a chuir sé/sí le forbairt an daonnachais. (40 marc)

b)
- AGNÓISEACHAS
- RÉADUCHTACHAS

Déan cur síos ar an gcaoi a bhféadfadh **gach** ceann de na tuairimí atá liostaithe thuas tionchar a imirt ar dhuine agus é/í ag cuardach bhrí na beatha sa lá atá inniu ann. (40 marc)

AONAD A DÓ

(160 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

NÍ MÓR DUIT **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: A BUNÚS AGUS A CUR IN IÚL COMHAIMSEARTHA

Freagair a) agus b) *nó* c).

a) ● AN CHORAINT ● FILIPE ● TEASALOINICÉ

Rianaigh conas a thaispeánann scríbhinní Naomh Pól an bealach inar thug ceann **amháin** de na pobail Luath-Chríostaí atá liostaithe thuas faoi dhúshlán a bhí rompu agus iad ag cur theagasc Íosa i gcrích. (40 marc)

b) Déan cur síos ar **dhá** dheasghnáth den adhradh Críostaí agus tabhair breac-chuntas ar an mbealach ina gcuimhnítear ar Íosa i ngach deasghnáth. (40 marc)

nó

c) i. Tabhair próifíl de shampla **amháin** den obair a rinne na hEaglaisí Críostaí chun an aontacht a chur chun cinn eatarthu. (20 marc)

ii. Déan cur síos ar dheacracht **amháin** atá fós ann do na hEaglaisí Críostaí agus ag iarraidh aontacht a bhaint amach sa lá atá inniu ann. (20 marc)

ROINN C REILIGIÚIN DHOMHANDA

Freagair a) agus b).

a) Roghnaigh ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda as Liosta A agus ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda as Liosta B thíos:

Liosta A	*Liosta B*
◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT (SAINCHREIDEAMH AR BITH)	◆ AN BÚDACHAS
◆ AN GIÚDACHAS	◆ AN HIONDÚCHAS
	◆ AN tIOSLAMACHAS

Scrúdaigh na cosúlachtaí agus na difríochtaí sa bhealach ina dtuigtear an tarchéimnitheach/Dia sna reiligiúin dhomhanda a roghnaigh tú as Liosta A agus Liosta B thuas. (40 marc)

b) Mínigh conas a bhféadfadh ceangal idir an naofacht agus an tsaoltacht a bheith le fáil in **dhá** cheann de na tréithe seo a leanas de reiligiún príomhúil:

● MANA ● SEAMAN/SHAMAN ● GEIS ● TÓTAM (40 marc)

ROINN D CINNEADH MORÁLTA A DHÉANAMH

Freagair a) agus b).

a) Ainmnigh teoiricí morálta **amháin** a ndearna tú staidéar air/uirthi agus tabhair breac-chuntas ar a bhfuil i gceist sna céimeanna den fhorbairt mhorálta a chuireann sé/sí chun cinn ina t(h)eoiric. (40 marc)

b) ● EITIC DHUALEOLAÍOCHTA ● AN HÉADÓNACHAS ● AN DLÍ NÁDÚRTHA ● EITIC THEILEOLAÍOCH ● AN FÓNTACHAS

Cuir i bhfeidhm an cur chuige atá molta i gceann **amháin** de na teoiricí/fealsúnachtaí atá liostaithe thuas agus cinneadh á dhéanamh faoi conas gníomhú mar is ceart maidir le ceist mhorálta a ndearna tú staidéar uirthi. (40 marc)

AONAD A TRÍ

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

NÍ MÓR DUIT CEANN **AMHÁIN** DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN F SAINCHEISTEANNA CÓRA AGUS SÍOCHÁNA

Freagair a) agus b).

a) ◆AN BÚDACHAS ◆AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆AN HIONDÚCHAS ◆AN tIOSLAMACHAS ◆AN GIÚDACHAS

Scrúdaigh conas a spreagtar meas ar an timpeallacht i dteagasc reiligiúin dhomhanda **amháin** atá liostaithe thuas. (40 marc)

b) Déan cur síos ar an gcaoi a bhfuil aghaidh á tabhairt ar cheist a bhaineann leis an timpeallacht san obair a dhéanann grúpa/eagraíocht reiligiúnach **amháin** sa lá atá inniu ann. (40 marc)

ROINN G ADHRADH, URNAÍ AGUS DEASGHNÁTHA

Freagair a) agus b).

a) ◆AN BÚDACHAS ◆AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆AN HIONDÚCHAS ◆AN tIOSLAMACHAS ◆AN GIÚDACHAS

Scrúdaigh conas a léirítear an creideamh reiligiúnach i ngnéithe áite atá beannaithe do na baill d'aon cheann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda atá liostaithe thuas. (40 marc)

b) ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT

Déan cur síos ar a bhfuil i gceist le teicníc mhachnaimh a dhéantar a chleachtadh i gceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda thuas agus mínigh an bunús atá léi mar chineál urnaí. (40 marc)

ROINN I REILIGIÚN: TAITHÍ NA hÉIREANN

Freagair a) agus b) i *nó* ii.

a) Déan comparáid idir patrún an chleachtais reiligiúnaigh i measc daoine óga in Éirinn sa lá atá inniu ann agus patrún an chleachtais reiligiúnaigh i measc an daonra ina iomláine. (40 marc)

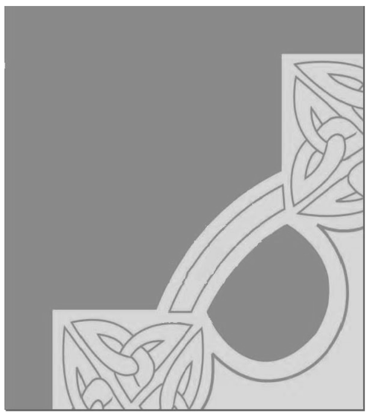

b) i. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shampla den chaoi inar féidir creidimh reiligiúnacha Réamh-Chríostaí a fheiceáil i miotais/ságaí na hÉireann. (40 marc)

nó

ii. Scrúdaigh an chaoi inar féidir **dhá** chleachtas reiligiúnacha atá le fáil in Éirinn sa lá atá inniu ann a rianú siar go dtí an aimsir Réamh-Chríostaí. (40 marc)

ROINN J REILIGIÚN AGUS EOLAÍOCHT

Freagair a) agus b).

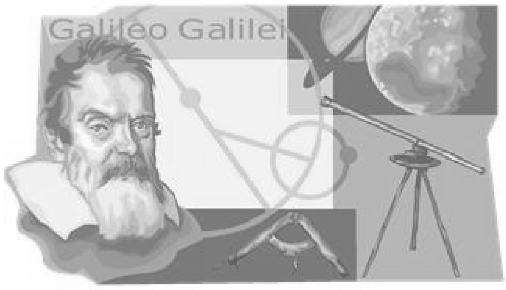

(Foinse: office.microsoft.com)

a) Scrúdaigh an tionchar a bhí ag an obair a rinne Galileo ar an smaointeoireacht reiligiúnach agus eolaíoch lena linn.

(40 marc)

b)
- AN DÍOSPÓIREACHT FAOIN mBUNÚIS
- CEISTEANNA FAOI THÚS NA BEATHA

Tabhair breac-chuntas ar na léargais a d'fhéadfadh an reiligiún agus an eolaíocht a thabhairt do dhaoine arb ábhar imní dóibh ceann **amháin** de na topaicí atá liostaithe thuas. (40 marc)

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán